

**A közoktatásügyi népbiztosság 10. K. N.
számu rendelete.**

A Forradalmi Kormányzótanács XXIV. számu rendeletével (1. a Tanácsköztársaság április 1-én megjelent 6. számában) kimondotta, hogy a nem állami nevelési és oktatási intézeteket a tanácsköztársaság kezelésébe veszi át. *Ezzel az egy helységben levő iskolák egységes vezetés alá kerülnek és az iskolák üzemében is lehetővé válik, épúgy mint a szocializált üzemeknél általában, az erők tervszerű beosztása és munkájuknak leggazdaságosabb felhasználása.* Ez pedig többek közt előmozdítja az osztatlan népiskola kérdésének megoldását s általában lehetővé teszi a tanulók megfelelő csoportosításának keresztülvitelét.

I. Az osztatlan népiskolát, a régi rendnek ezt a szűgyenletes és szomorú intézményét, mely a tanítóra alig megvalósítható feladatot róva, a népfelvilágosítás munkájának egyik főakadályozója, a közoktatásügyi népbiztosság rövid idő alatt és teljesen megakarja szüntetni.

Azokra a községekre nézve, ahol csak egy osztatlan népiskola áll fenn, ahol tehát ennek megszüntetése csak még egy vagy több tanító alkalmazásával lehetséges, a szükséges intézkedéseket a jövő tanév elején fogjuk megtenni. Azokban a községekben azonban, — s az ilye nek száma az egész országban meghaladja a másfélszert — ahol több osztatlan népiskola, vagy pedig osztatlan és osztott népiskola egymás mellett áll fenn, ahol tehát az osztatlan népiskola új tanító alkalmazása nélkül is megszüntethető, a kulturális haladásnak az oktatás államosítása által nyújtott ezt a lehetőséget haladék nélkül felhasználni kívánjuk.

Ehhez képest elrendeljük, hogy mindazon községekben, ahol eddig két vagy több magyar tannyelvű osztatlan népiskola állott fenn egymás mellett, vagy pedig osztott iskola mellett osztatlan is fennállott, ezek az iskolák egységes

iskolává alakítandók és a tanulók a pedagógiai követelményeknek megfelelően csoportosítandók.

Az ilyen egységesített iskola vezetőjét ideiglenesen, a jelen tanév hátralevő részére, a megyei tanács művelődési osztálya jelölje ki azon tanító személyében, aki erre az új rend eszményeinek és feladatainak átértésével és pedagógiai munkásságával leginkább rászolgált.

Ott, ahol a helyrajzi viszonyok az iskolák tényleges egységesítését megnehezítik (egy községben levő, de egymástól távol fekvő, a gyermekek által nehezen megközelíthető tanyai irtványiskolák stb.), az iskolák tényleges egységesítése a tanulóknak ez alapon való csoportosítása elmaradhat, a vezetésnek azonban ebben az esetben is egységekre kell lennie.

II. Az a körülmény, hogy eddig az egy helységben levő különböző jellegű iskolák vezetése nem lehetett egységes, még ha az iskolák nem voltak is osztatlanok, megakadályozta a tanulóknak tervszerű s a pedagógiai követelményeknek megfelelő csoportosítását.

Most azonban, az államosítás által nyújtott lehetőség felhasználásával *elrendeljük, hogy az egy községben levő tanulók az illető község egyes iskoláiban és ezek osztályaiban egységes terv szerint, a pedagógiai követelményeknek megfelelően s az alábbi irányelvek figyelembevételével csoportosíttassanak.*

1. Egy-egy tanulói csoportba, a lehetőséghez képest, az elemi népiskola ugyanazon osztályát vagy tananyagban egymáshoz közelálló osztályait látogató tanulók jussanak.

2. Az egyes csoportok, amelyek egy tanítóra és egy helyiségre jutnak, zsúfoltak ne legyenek.

3. A tanulók csoportosításánál, a nemek elkülönítésének szempontja helyett, az osztályoknak a pedagógiai követelményekkel egyező beosztása legyen irányadó. Az egy osztályt vagy

tananyagban egymáshoz közelálló osztályokat látogató fiúk és leányok tehát együttes oktatásban részesülnek (Coeducation).

A tanulók megfelelő csoportosításának különböző eseteit a mellékletben közölt táblázat tünteti fel.*

4. Ha a községben levő iskolák közül csak egyikben vannak meg bizonyos szükséges helyiségek (tornaterem, kert), ezeket a helyiségeket a többi iskolák növendékeinek céljaira is fel kell használni.

Az osztatlan iskolák egységesítésének és a megfelelő tanulói csoportok alakításának előmunkálatait azonnal meg kell kezdeni s a tanítást tervszerű beosztás szerint már a *folyó évi május hó 2. napján meg kell kezdeni.*

Ott, ahol a helyi körülményekből származó akadályok lehetetlenné teszik azt, hogy az ebben a rendeletben megszabott irányelvek már ebben a tanévben megvalósíttassanak, az előmunkálatokat mégis meg kell kezdeni avégből, hogy a tanítás az említett irányelvek szerint pontosan megkezdhető legyen. *IV—VI.*
V—VI.

hez és a megfelelő tanulói csoportok alakításához fűződő nagy pedagógiai érdekekre, minden eszközzel azon kell lenni, hogy — amennyiben csak lehetséges — a csoportok alakításának új módja azonnal életbe léphessen.

Ezt a rendeletet a falusi és városi tanácsok művelődési osztályai hajtják végre. Arra, hogy a rendelet rendelkezései ne most, hanem csak a jövő tanévtől kezdődően hajtassanak végre, csakis a megyei tanácsok művelődési osztályai adhatnak engedélyt.

Ez a rendelet a nemzeti önkormányzatok körébe eső népiskolákra nem vonatkozik.

Budapest, 1919. április 18.

Közügyügyi népbiztosság.

A népiskolai osztálycsoportosítás.

I.

Esetek:	A	B	C	D	E	F
	tanító					
	oszt.	oszt.	oszt.	oszt.	oszt.	oszt.
1. Kéttanítós iskola :						
a)	I—II.	III—VI.				
b)	I—III.	IV—VI.				
c)	I—IV.	V—VI.				
2. Háromtanítós iskola :						
a)	I—II.	III—IV.	V—VI.			
b)	I.	II.	III—VI.			
c)	I.	II—III.	IV—VI.			
d)	I.	II—IV.	V—VI.			
3. Négytanítós iskola :						
a)	I.	II.	III—IV.	V—VI.		
b)	I.	II.	III.	IV—VI.		
c)	I—II.	III.	IV.	V—VI.		
d)	I.	II—III.	IV.	V—VI.		
4. Öttanítós iskola :						
a)	I.	II.	III.	IV.	V—VI.	
5. Hattanítós iskola :						
a)	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.

A felsorolt módozatok közül mindenütt az első helyen jelzett csoportosítás a legcélszerűbb.

II.

Számolva azon eshetőséggel, hogy az egyes osztályok összevonásával különösen az alsóbb osztályokban zsufoltság állhat elő, a fent említett csoportosításon kívül esetről-esetre a következő, párhuzamos osztályok alakítását figyelembe vevő elosztás is érvényesülhet.

Esetek:	A	B	C			
	oszt.	oszt.	oszt.	oszt.	oszt.	oszt.
Háromtanitós iskola:						
	I—II.	I—II.	III—VI.			
Négytanitós iskola:						
a)	I.	I.	II.	III—VI.		
b)	I—II.	I—II.	III.	IV—VI.		
Öttanitós iskola:						
a)	I.	I.	II.	III—IV.	V—VI.	
b)	I.	I.	II.	III.	IV—VI.	
c)	I—II.	I—II.	III.	IV.	V—VI.	
Hattanitós iskola:						
a)	I.	I.	II.	III.	IV.	V—VI.
b)	I.	I.	II.	II.	III—IV.	V—VI.
c)	I.	I.	II.	II.	III.	IV—VI.
d)	I—II.	I—II.	I—II.	III.	IV.	V—VI.

Ahol hatnál több tanító áll rendelkezésre, ott még a III., IV. osztályok párhuzamosításával és az V., VI. osztályok önállósításával történik azok foglalkoztatása.

A részben osztott iskoláknál a II—V., a III—V. vagy a IV—V. osztályok összevonása (csoportosítása) nem engedhető meg.

Tekintettel a távolsági viszonyokra, megengedhető, hogy az az osztálybeosztás, mely I—I/c. jelzés alatt a kéttanitós iskolákra nézve fel van tüntetve, olyan községekben is alkalmaztassék, ahol több, de egymástól oly távol fekvő iskola van, hogy a kisebb gyermekek a szülői háztól az egyik vagy másik iskolába az utat nem tehetnék meg. Ilyen esetekben két vagy több ponton egy-egy I—IV. osztályos iskola tartandó fenn s — amennyiben ezt a topografiai viszonyok lehetővé teszik — csak az V—VI. osztályos tanulókat kell az egész községből lehetőleg egy központi helyen összevonni.

bejelentési kötelezettségnek eleget tettek, —